

s pojmem žití ve společné domácnosti v § 96, mluví pro to, že zákon chtěl užiti pojmu toho tak, jak se mu obyčejně a obecně rozumí. Z přirozeného významu slov v jejich spojitosti pak plyne, že »manželkou (manželem) bydlícím se zaměstnavatelem ve společné domácnosti« lze rozuměti jen toho, kdo se zaměstnavatelem skutečně bydlí. To vyplývá již z té spojitosti, že zákon, jakkoli má na mysli manžely, mluví o bydlení manželky (manžela) se zaměstnavatelem. Pro úsudek, že se slovům těm má rozuměti ve smyslu odchýlném a zvláštním, jak zato má st-lka, že totiž bydlícím manželem je také manžel se zaměstnavatelem (druhým manželem) skutečně nebydlící do té doby, dokud soud oddělené bydliště manželům nepovolil, bylo by tudíž třeba odvolávaní se na zřejmý, t. j. ze zákona poznatelný projev vůle zákonodárce. Takového projevu však zákonodárce neučinil. Pro uvedený výklad mluví i další úvaha, že předpis § 170 o ručení dlužno vykládati jako předpis výjimečný restriktivně a nikoliv extensivně, jak stížnost činí. Jeví se tudíž uvedená námitka stížnosti bezdůvodnou a důsledně bezdůvodnými jsou i námitky vadnosti řízení to vytýkající, že úřad nezjišťoval, zda u manželů R. na oddělené bydliště soudem uznáno bylo.

St-lka ovšem i pro případ, že bylo by třeba vycházeti z pojmu bydlení jako stavu faktického, má další námitky proti nař. rozhodnutí, uplatňujíc po stránce skutkové, že oba manželé spolu skutečně bydlí, a to v době u matky, resp. u tchyně Valerie R., totiž u Rosalie R., a vytýkajíc dále po stránce právní, že je nerozhodno, že snad Valerie R. obývá jiný pokoj nebo jiný byt než Bruno R., který používá v témže domě jiné místnosti za svoji pracovnu, kde snad někdy přespává. Tyto námitky pramení z nesprávného základního názoru st-lky o tom, která doba je rozhodná pro posouzení, zda zákonný předpoklad bydlení ve smyslu § 170 zákona splněn jest. Jak již nss vyslovil v nálezu Boh. A 12.845/37, musí zákonný požadavek bydlení ve společné domácnosti býti splněn v době vzniku ručitelského závazku, t. j. v době, kdy se nedoplatky pojistného staly splatnými. Poněvadž v daném případě šlo o nedoplatky z let 1932 a 1933, bylo pro spor rozhodným, zda v této době, kdy se nezaplacené pojistné stalo splatným, měla zúč. strana zvláštní byt. Jak z výsledků šetření plyne, bydlila Valerie R. v této, pro spor rozhodné době ve Vítkovicích, Hviezdoslavova ul. č. 24 a měla tedy zvláštní byt, neboť do domu ve Vítkovicích, Husitská ul. č. 20, kde bydlil Bruno R. u své matky, přestěhovala se teprve 1. února 1934. Shora řečené námitky jsou tudíž založeny na mylném právním stanovisku v otázce, které bydliště je podle zákona rozhodné — a proto zcela bezdůvodné.

Č. 14.034.

Pojišťovací právo: * Ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 29/1909 ř. z. je platiti úroky z prodlení ode dne splatnosti jen z oné částky pojistného, jež nebyla do jednoho měsíce po splatnosti zaplacená.

(Nález z 22. prosince 1937 č. 5574/35-4.)

V ě c: Firma »Českomoravská Kolben Daněk, akciová společnost« v Praze proti rozh. zem. úřadu v Praze z 23. července 1935 o úrocích z prodlení v úrazovém pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje.

D ů v o d y: Úrazová pojišťovna dělnická v Praze sdělila firmě »Českomoravská Kolben-Daněk, akc. spol.« v Praze-Vysočanech, že jí účtuje ve smyslu § 4 zákona z 8. února 1909 č. 29 ř. z. pro opožděné placení pojistného za II. období na 4% úrocích z prodlení podle celkového vyúčtování ke dni 4. června 1928 částku 1.449.50 Kč. Dalším pak přípisem sdělila úrazová pojišťovna dělnická v Praze téže firmě, že jí účtuje ve smyslu § 4 zákona z 8. února 1909 č. 29 ř. z. pro opožděné placení pojistného za II. období 1928 na 4% úrocích z prodlení podle celkového vyúčtování ke dni 17. dubna 1929 částku 4.113.15 Kč. Konečně pak stanovila úrazová pojišťovna dělnická v Praze z podniku téže firmy »výroba automobilů« pojistný příspěvek za období 1929/I. penízem 263.185.05 Kč včetně 4% úroků za dobu od 15. července 1929 do 12. srpna 1929, pokud se týče zbývající částkou 5.044.45 Kč kromě dalších 4% úroků z prodlení od 13. srpna 1929 počínaje až do dne zaplacení.

V námítkách proti tomu podaných st-lka dovozovala, že způsob, jakým úrazová pojišťovna dělnická v Praze počítá 4%ní úroky z prodlení, neodpovídá § 4 zákona č. 29/1909 Sb., ježto 4% úroky lze počítati pouze z oné částky, která do 1 měsíce po uplynutí zákonné lhůty, t. j. do 14. února nebo 14. srpna toho kterého roku splacena nebyla, nikoli z celé částky příslušného pojistného splatného 15. lednem nebo 15. červencem, byla-li mezitím část pojistného zálohou zaplacena.

Nař. rozhodnutím nevyhověl žal. úřad uvedeným námítkám z těchto důvodů: § 4 zákona z 8. února 1909 č. 29 ř. z. ustanovuje, že osoba povinná k placení pojistného je tehdy v prodlení, nebylo-li pojistné zaplaceno během jednoho měsíce po uplynutí zákonné lhůty, t. j. v daném případě do 14. února 1928, do 14. února 1929 a do 14. srpna 1929, a jestliže nedoplatek (Rückstand) přesahuje částku 50 Kč. Nemůže býti tedy sporu o tom, že nárok úrazové pojišťovny dělnické na úroky z prodlení vzniká dnem 15. ledna nebo 15. července toho kterého roku v tom případě, že pojistné během jednoměsíční lhůty po dni 14. ledna nebo 14. července nebylo zaplaceno. Spornou se jeví toliko otázka, z které částky je počítati úroky z prodlení v tom případě, když byla splacena část pojistného během jednoměsíční lhůty výše zmíněné. Zákon (§ 11 úraz. zákona) měl na mysli poskytnouti jednoměsíční respirium pouze oněm podnikatelům, kteří své povinnosti učinili v této lhůtě zadost, t. j. kteří zaplatili v této lhůtě celé pojistné. Nezaplatil-li ten který podnikatel ve zmíněné lhůtě celého pojistného, nelze mu tedy přiznati dobrodiní jednoměsíčního respiria. Soukromoprávních ustanovení občanského zákona (§ 1333) nelze se dovolávati v tomto sporu, v němž jde o veřejné dávky. Pro spornou otázku jsou rozhodnými toliko ustanovení § 4 cit. zákona. Rovněž tak ustanovení o jednoměsíční respektní lhůtě je právní výjimkou a nelze tedy již z důvodu toho ustanovení toto vykládati

extensivně. Poněvadž v daném případě nebylo pojistné v předepsané lhůtě úplně zapraveno, byla úrazová pojišťovna dělnická v Praze podle zákona oprávněna čítati 4% úroky z prodlení z celého pojistného od 15. ledna 1928, pokud se týče od 15. ledna 1929 a od 15. července 1929.

O stížnosti bylo uváženo:

Na sporu jest jediné otázka, je-li úrazová pojišťovna dělnická v případě, že pojistné nebylo úplně zapláceno do jednoho měsíce ode dne splatnosti (15. ledna, pokud se týče 15. července), oprávněna požadovati úroky za celé pojistné ode dne splatnosti do dne složení zálohy a poté jen ze zbytku zálohou neuhrazeného, jak tvrdí žal. úřad, či jen z částky, která do jednoho měsíce od splatnosti zaplácena nebyla, jak hájí stěžující si firma.

V té příčině stanoví § 4 odst. 1 zákona č. 29/1909 ř. z. toto: »Za nezaplacené pojistné příspěvky (rückständige Versicherungsbeiträge), které mají býti zapraveny úrazově pojišťovně, okr. nem. pokladně nebo společenstevní nem. pokladně, je platiti úroky z prodlení, převyšuje-li nedoplatek 50 Kč. Míra těchto úroků činí 4 ze sta za rok. Osoba k placení povinná je v prodlení, nebylo-li placeno během jednoho měsíce po zákonné nebo statutární lhůtě a nebylo-li posečkáni povoleno za výslovného prominutí úroků z prodlení.« Ze slovního znění tohoto ustanovení nelze vyvozovati, že úroky z prodlení je platiti ode dne splatnosti z celého dlužného pojistného i tehdy, byla-li do měsíce zaplácena část pojistného, neboť úroky z prodlení již podle svého pojmu platí se z nezaplacených příspěvků a nelze je proto, není-li v zákoně výslovného ustanovení opačného, požadovati z oné částky, která byla zaplácena nebo zálohou složena před uplynutím dne, který je zákonem stanoven za počátek prodlení. Že úroky z prodlení je platiti jen z nezaplaceného příspěvku, plyne i z toho, že zákon sám mluví jen o nedoplatku (Rückstand), že v dalším kontextu nikde se nezmiňuje o úrocích z prodlení z celého příspěvku a nikde nestanoví to, co žal. úřad do předpisu toho vkládá, totiž že by v zákoně stanovený termín počátku prodlení byl výhodou jen pro toho, kdo do jednoho měsíce zaplatí celý pojistný příspěvek. Proti názoru žal. úřadu mluví též úvaha, že by podnikatel, který v den splatnosti má zaplácenou skorem celou částku pojistného a jen zcela nepatrnou část jeho z jakéhokoli důvodu (třeba jen z omylu) zůstal dlužen, byl na tom hůře, než podnikatel, který zaplatí celý pojistný příspěvek teprve v poslední den jednoměsíční lhůty v § 4 odst. 1 cit. zákona uvedené.

Č. 14.035.

Řízení před nss. — Řízení správní: * Odepření odkladného účinku stížnosti k nss podle § 17 zákona o ss č. 36/1876 ř. z. nelze odůvodniti pouhým poukazem na zákonnost rozhodnutí vzatého v odpor touto stížností.

(Nález z 22. prosince 1937 č. 2831/36-4.)